

CLIMA EMPRESARIAL (XXXIII)

MENORCA, EIVISSA I FORMENTERA: GRANS INTERROGANTS

Les darreres temporades a Balears van ser molt bones. Amb una activitat quasi màxima, uns rendiments empresarials positius i una repercussió salarial d'acord amb el nou conveni col·lectiu. Les circumstàncies, però, han canviat. S'han reactivat els destins alternatius a la Mediterrània, amb preus a la baixa i un desviament de vols per part de companyies aèries rellevants. En qualsevol cas no es pot parlar de recessió econòmica sinó de decreixement de l'activitat, que obre grans interrogants, especialment a Menorca.

Les rendibilitats empresarials baixen, encara que es mantenen en positiu, fonamentalment degut a la baixa activitat i a la disminució dels preus de contractació, així com a un augment relatiu dels costos de personal, com a conseqüència, en part, del nou conveni col·lectiu sectorial. L'Índex sintètic és especialment baix a Menorca i es manté, més o menys estable, encara que a la baixa, tant a Eivissa com a Formentera.

EXPECTATIVES TEMPORADA ALTA 2019

TAULA 1

	Menorca	Eivissa	Formentera
Íncertesa:	60%	56,3%	55,3%

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

TAULA 2

RENDIBILITATS EMPRESARIALS. TEMPORADA ALTA 2019 (comparació amb 2018)

	Menorca	Eivissa	Formentera
Millor	0%	2,5%	1,5%
Igual	25,2%	32,9%	34,9%
Pitjor	14,8%	8,3%	8,3%
Índex sintètic	-14,8	-5,8	-6,8

Font: Baròmetres Gadeso, Juny 2019

ALLOTJAMENT: MENYS OCUPACIÓ

Encara que les xifres d'ocupació en els allotjaments turístics sigui positiu, els seus índexs seran, probablement, inferiors als de la temporada alta 2018 (Menorca -16 i Eivissa i Formentera -11). En correlació, els preus de contractació també disminueixen (Menorca -11, Eivissa i Formentera -8).

Però el que resulta més significatiu és l'elevat índex d'incertesa (Menorca 57%, Eivissa 55,5, Formentera 54,5). És una realitat la disminució de la demanda així com el desviament de determinades companyies aèries cap a les noves destinacions. Però no es té coneixement sobre quin serà l'impacte i la rellevància de les destinacions turístiques alternatives, especialment de la Mediterrània.

Com es pot veure els índexs que consideren que la present temporada serà igual o similar a la del 2018 són baixos (Menorca 24%, Eivissa 27% i Formentera 30%).

MENORCA. TEMPORADA ALTA 2019 EN COMPARACIÓ AL 2018

TAULA 3

	Activitat	Preus	Costos
Més	0%	0%	+8%
Igual	24%	35%	
Menys	-16%	-11%	
Índex	-16	-11	
Íncertesa:	57%	60%	54%

Índex sintètic: -13,5

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

EIVISSA. TEMPORADA ALTA 2019 EN COMPARACIÓ AL 2018

TAULA 4

	Activitat	Preus	Costos
Més	2%	1%	+8%
Igual	27%	37%	
Menys	-13%	-9%	
Índex	-11	-8	
Íncertesa:	55,5%	58%	53%

Índex sintètic: -9,5

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

FORMENTERA. TEMPORADA ALTA 2019 EN COMPARACIÓ AL 2018

TAULA 5

	Activitat	Preus	Costos
Més	1%	2%	+7%
Igual	30%	36%	
Menys	-12%	-10%	
Índex	-11	-8	
Íncertesa:	54,5%	57%	52%

Índex sintètic: -9,5

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

OFERTA COMPLEMENTÀRIA: BAIXA PERÒ MENYS

La mal denominada oferta complementària (aquí preferim usar el terme especialitzada) és en realitat l'oferta primària o bàsica, perquè els turistes, quan escullen una destinació no ho fan pensant fonamentalment en l'allotjament (encara que sigui important), sinó en els distints productes que s'ofereixen en una zona determinada. Precisament aquesta diversitat de productes és el que hauria de ser la nostra oferta especialitzada, i no només bars, restaurants i comerços quasi calcats, oferint "més del mateix". Si volem competir amb les denominades destinacions alternatives, així com allargar la temporada és necessari "crear una oferta especialitzada" destinada a segments concrets de la demanda.

D'alguna manera, aquesta tasca l'han feta a Eivissa i Formentera, per això els seus índexs (-7), encara que baixen, ho fan amb menys intensitat. En canvi, Menorca (-16), malgrat que té possibilitats de disseny i posada en valor d'una oferta especialitzada (reserva de la biosfera, espais talaiòtics, gastronomia, cultura...) , resta pendent la seva promoció en els mercats emissors.

MENORCA. TEMPORADA ALTA 2019 EN COMPARACIÓ AL 2018

TAULA 6

	Activitat	Preus	Costos
Més	0%	0%	+8%
Igual	16%	26%	
Menys	-20%	-12%	
Índex	-20	-12	
Íncertesa:	63%	64%	

Índex sintètic: -16

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

EIVISSA. TEMPORADA ALTA 2019 EN COMPARACIÓ AL 2018

TAULA 7

	Activitat	Preus	Costos
Més	3%	1%	+7%
Igual	31%	33%	
Menys	-9%	-9%	
Índex	-6	-8	
Íncertesa:	57%	57%	

Índex sintètic: -7

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

FORMENTERA. TEMPORADA ALTA 2019 EN COMPARACIÓ AL 2018

TAULA 8

	Activitat	Preus	Costos
Més	2%	1%	+7%
Igual	34%	34%	
Menys	-8%	-9%	
Índex	-6	-8	
Íncertesa:	56%	56%	

Índex sintètic: -7

Font: Baròmetres Gadeso, juny 2019

LES DEBILITATS DEL NOSTRE TURISME

La necessitat de rompre amb l'estacionalitat i de ser competitius dins el mercat internacional sempre han estat les principals problemàtiques del sector. Però l'estacionalitat, tot i l'allargament de la temporada, continua sent una assignatura pendent, llstant òbviament la competitivitat (relacionada amb la necessària reconversió d'algunes zones turístiques de les illes, que a vegades han assolit elevats nivells d'obsolescència), però també tenint efectes molt negatius sobre l'estabilitat laboral. Per altra banda, i malgrat el repunt registrat respecte a l'any passat, l'excessiva ocupació del territori derivada del nostre model turístic segueix a la coa de les preocupacions de l'empresariat illenc.

DEBILITATS DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TAULA 9

	Menorca	Eivissa	Formentera
Excessiva ocupació del territori	68%	52%	63%
Excessiva estacionalitat	90%	79%	80%
Escassa competitivitat	68%	66%	66%
Zones turístiques obsoletes	54%	59%	53%
Competència destinacions alternatives	79%	83%	76%

% respostes afirmatives

Font: Baròmetres Gadeso. Juny 2019

Queda patent que la principal preocupació és l'excessiva estacionalitat. El nostre model econòmic es basa en una temporada alta amb un 100% d'ocupació durant un parell de mesos, mentre que la resta de l'any l'activitat queda reduïda al mínim.

Un altre aspecte que genera força inquietud entre els empresaris turístics és la competència per part de les destinacions alternatives, força més competitives en matèria de preus, i l'escassa competitivitat. Això obliga a la creació d'una oferta diferenciada, més enllà del sol i platja, que abasti tot l'any i a la recerca de l'excel·lència, tant de les infraestructures hoteleres com de l'oferta especialitzada.

Això repercuteix, com no podia ser d'una altra manera en la rendibilitat social. L'estacionalitat provoca que tot i que es creen llocs de feina perllongats en el temps, molts d'ells són fixes discontinus, els quals, suposen una elevada inestabilitat laboral, donat que només es

treballa en els mesos de temporada turística.

Per altra banda, l'empresariat turístic de Menorca, Eivissa i Formentera considera majoritàriament que a la temporada alta 2019 no es crearan nous llocs de feina dins el conjunt de l'activitat turística.

Tres quarts del mateix podem dir si ens referim a l'augment de l'estabilitat laboral. Així, menys del 10% els empresaris de les illes que ja hem esmentat, creuen que augmentarà, cosa que ve a reforçar la idea de l'excessiva estacionalitat.

Més enllà de l'estabilitat també és necessari fer esment a la precarietat laboral, contractes molt poc retribuïts, tot i l'augment pactat en el nou conveni sectorial.

Sigui com sigui, les xifres reflecteixen les males perspectives de la temporada actual, i vénen a demostrar la necessitat de canvis profunds en el model turístic de les illes.

